

TEMATYKA INSPEKCJI
w dniach 13-15 czerwca 1989 r.

Badanie terenowe przeznaczone jest głównie ocenie działań podjętych dla prawidłowego przeprowadzenia ponownego głosowania na posłów i senatorów w dniu 18 czerwca 1989 r.

Czynności inspekcyjne, w związku z tym, koncentrować się powinny na organizacji przygotowań komisji wyborczych do przeprowadzenia ponownego głosowania - głównie w zakresie:

- podania do wiadomości wyborców numerów nieobsadzonych mandatów oraz nazwisk osób, które kandydują w ponownym głosowaniu;
- szkolenia obwodowych komisji wyborczych;
- druku i rozprowadzenia kart do głosowania;
- stanu lokali, plakatowania, obwieszczeń;
- udziału mężów zaufania w ponownym głosowaniu;
- zasad ustalanych przez okręgowe i wojewódzkie komisje wyborcze wyników głosowania i wyników wyborów posłów i senatorów oraz trybu przekazania protokołów i dokumentów Państwowej Komisji Wyborczej.

I. Podanie do wiadomości wyborców numerów mandatów oraz nazwisk i imion osób, które kandydują do tych mandatów w ponownym głosowaniu.

Stosownie do dyspozycji art.83 ust.1 Ordynacji wyborczej

- w okręgu wyborczym, w którym w wyniku głosowania w dniu 4 czerwca br. nie wszystkie mandaty zostaną obsadzone, okręgowa komisja wyborcza podaje do wiadomości wyborców numery mandatów oraz nazwiska i imiona osób, które kandydują do tych mandatów w ponownym głosowaniu.

Wzór obwieszczenia zamieszczono na str.22 Wytycznych PKW z dnia 4 maja 1989 r.

W województwach: bydgoskim, leszczyńskim, łódzkim, pilskim, radomskim i słupeckim, wojewódzkie komisje wyborcze powinny powiadomić wyborców o liczbie nieobsadzonych mandatów senatorów z podaniem nazwisk i imion osób, które kandydują w ponownym głosowaniu. Wzór obwieszczenia zamieszczono na str.26 w Wytycznych PKW z 4 maja 1989 r. W związku z tym szczegółowe zagadnienia związane z wyjazdem w części dotyczącej ponownego głosowania na senatorów odnoszą się wyłącznie do inspektorów z obszaru wyżej wymienionych województw.

Termin rozplakatowania tych obwieszczeń - najpóźniej do 10 czerwca br.

Inspektor proszony jest o ustalenie:

1. czy podano do wiadomości publicznej numery mandatów do Sejmu i nazwiska osób kandydujących w ponownym głosowaniu i czy obwieszczenia są zgodne z wzorami PKW i zostały rozplakatowane do 10 czerwca br.;
2. czy powiadomiono wyborców o liczbie mandatów senatorskich i podano nazwiska osób kandydujących w ponownym głosowaniu oraz czy obwieszczenia rozplakatowano w terminie zaleconym przez PKW;
3. czy kontrolowano rozplakatowanie obwieszczeń na terenie województwa i czy jest ich dostateczna ilość;
4. jakie działania podejmują okręgowe komisje wyborcze i odpowiednio wojewódzkie komisje wyborcze dla zapewnienia wyborcom pełnej informacji o osobach kandydujących w ponownym głosowaniu. Należy sprawdzić czy wykorzystuje się do tego celu obwieszczenia przygotowane na 4 czerwca.

II. Szkolenia obwodowych komisji wyborczych.

Zgodnie z Wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 1 czerwca 1989 r. (str.6) okręgowe i wojewódzkie komisje wyborcze zobowiązane są przeprowadzić w okresie od 10 do 14 czerwca br. szkolenie przewodniczących i sekretarzy obwodowych komisji wyborczych w zakresie: organizacji przygotowań do ponownego głosowania, zasad i trybu jego przeprowadzenia w obwodzie oraz ustalenia wyników, trybu przekazywania protokołów głosowania do okręgowych

i wojewódzkiej komisji wyborczej oraz trybu przekazywania informacji o przebiegu ponownego głosowania w dniu 18 czerwca.

Zakres tego szkolenia określają Wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 1 czerwca 1989 r. (str.5-13) oraz z dnia 4 i 18 maja 1989 r.

Zwraca się uwagę inspektora na konieczność podkreślenia w trakcie szkolenia, iż ponowne głosowanie przeprowadza się:

- na zasadach, które obowiązywały 4 czerwca br.
- tylko do mandatów nieobsadzonych,
- na podstawie tego samego spisu wyborców,
- w obwodach zlokalizowanych tylko na terytorium kraju.

Szczegółnej uwadze inspektora poleca się sprawę osób uprawnionych do ponownego głosowania. Stosownie bowiem do Wytycznych PKW z dnia 1.06.89 r. w spisach wyborców nie mogą być dokonywane żadne zmiany w stosunku do stanu z dnia 4 czerwca br.

Ponadto w okresie do 18 czerwca nie mogą być również przeprowadzane żadne zmiany w liczbie obwodów głosowania utworzonych na obszarze kraju przez prezydium rad narodowych stopnia podstawowego i prezydium WRN dot. obwodów wojskowych.

Dane dotyczące powyższych spraw zamieszczone w protokołach sporządzonych przez odpowiednie komisje wyborcze muszą być identyczne z danymi zawartymi w protokołach z głosowania przeprowadzonego w dniu 4 czerwca br.

Zasada ta w odniesieniu do liczby obwodów głosowania nie dotyczy jedynie obwodów utworzonych za granicą (okręg wyborczy Nr 1 Warszawa-Śródmieście) i obwodów utworzonych na polskich statkach morskich (woj.gdańskie, koszalińskie, słupskie i szczecińskie).

Inspektor proszony jest o:

1. ustalenie czy dla przewodniczących i sekretarzy wszystkich obwodowych komisji wyborczych zorganizowano szkolenie dotyczące zasad i trybu przeprowadzenia ponownego głosowania;
2. dokonanie oceny przedsięwzięć organizacyjno-szkoleniowych. Ocena powinna obejmować system i organizację szkolenia, sposób i formy prowadzenia szkolenia oraz jego skuteczność, udział i rolę członków okręgowych i Wojewódzkiej komisji wyborczych;

- 3. przywiezienie informacji zawierającej liczbę obwodów głosowania w dniu 18.06. z uwzględnieniem wyjątków o których mowa wyżej.

III. Druk i rozprowadzenie kart do głosowania.

Zgodnie z art.83 ust.2 pkt 3 Ordynacji wyborczej do Sejmu w ponownym głosowaniu na posłów w okręgu wyborczym stosuje się tylko jedną kartę do głosowania, na której wyborca oddaje głos do każdego z mandatów wyodrębnionych na tej karcie.

Brzmienie karty do głosowania ustala się według wzoru karty do ponownego głosowania, stanowiącej załącznik do uchwały Rady Państwa z dnia 9 maja 1989 r. (załącznik nr 3 i nr 5).

Zasady rozprowadzenia i przechowywania kart do głosowania obowiązują - jak dla głosowania w dniu 4 czerwca.

Stosownie do ustaleń Państwowej Komisji Wyborczej podjętych w dniu 8 czerwca br., w przypadku rezygnacji z dalszego ubiegania się o mandat przez jednego z dwóch kandydatów - w głosowaniu ponownym w jego miejsce uczestniczy kandydat, który otrzymał w dniu 4 czerwca największą w kolejności liczbę głosów w obrębie danego mandatu. Zmiany takie mogą być dokonane wyłącznie do dnia 14 czerwca, a o dokonanej zmianie wyborcy powinni być niezwłocznie powiadomieni.

Inspektor powinien sprawdzić:

- 1. zaawansowanie prac związanych z ustaleniem brzmienia kart do ponownego głosowania i zgodności z wzorami ustalonymi przez Radę Państwa oraz wielkość nakładu,
- 2. czy w kartach do ponownego głosowania nazwiska i imiona kandydatów są podane w kolejności alfabetycznej i czy karty te opatrzone pieczęcią właściwej komisji,
- 3. czy podjęte działania zapewniają terminowe wydrukowanie kart do ponownego głosowania, ich rozprowadzenie i właściwe przechowywanie.

IV. Stan lokali i plakatowanie obwieszczeń.

Sposób urządzenia lokalu wyborczego omówiono na str.7

Wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 4 maja 1989 r.

Zwraca się uwagę inspektora na konieczność wywieszania w lokalu wyborczym kompletu obwieszczeń stosownie do przeprowadzonego ponownego głosowania tylko do Sejmu lub do Sejmu i Senatu.

Zestawy obwieszczeń w zależności od rodzaju ponownego głosowania precyzują Wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 1 czerwca 1989 r. (str.6 i 7)

W lokalu wyborczym ponadto powinna być wywieszona informacja PKW o warunkach ważności oddanych głosów w ponownym głosowaniu, która zostanie wykonana i rozprowadzona centralnie.

Przypomina się również, iż w pomieszczeniu za osłoną nie mogą być wywieszane żadne obwieszczenia, plakaty, itp. w tym także informacja PKW o warunkach ważności oddanych głosów w ponownym głosowaniu.

Jedynym wyjątkiem jest informacja o prawidłowym brzmieniu karty do ponownego głosowania w przypadku, gdy po wydrukowaniu kart, z rejestru wykreślony został kandydat (wyjaśnienie PKW z dnia 12 maja br. pkt 18, ppkt 1 - Nr Wyb.010/II-3/4/89).

Inspektor powinien ustalić:

1. czy wszystkie lokale wyborcze zostały przygotowane do przeprowadzenia ponownego głosowania,
2. czy wszystkie obwodowe komisje wyborcze mają zapewnioną łączność telefoniczną,
3. czy ustalono system kontroli gotowości lokali wyborczych do przeprowadzenia ponownego głosowania w dniu 18 czerwca br.

V. Udział mężów zaufania w ponownym głosowaniu.

Zasady przyjmowania zgłoszeń i wydawania upoważnień mężom zaufania omówiono szczegółowo na str.19 Wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 20 kwietnia 1989 r. oraz na str.7 i 8 Wytycznych PKW z dnia 1 czerwca 1989 r.

Zgodnie z ustaleniem Państwowej Komisji Wyborczej podjętym w dniu 8 czerwca br. termin zgłaszania przez osoby kandydujące w ponownym głosowaniu mężów zaufania właściwym komisjom wyborczym upływa w dniu 14 czerwca br. (telex Nr 137 z dnia 9 czerwca 1989r.).

Mężowie zaufania zgłoszeni przez osoby kandydujące w ponownym głosowaniu mają prawo być obecni przy głosowaniu i ustaleniu wyników ponownego głosowania w obwodzie (art.60 i 69 Ordynacji wyborczej do Sejmu).

Mandaty mężów zaufania kandydatów, którzy nie uczestniczą w głosowaniu ponownym wygasają.

VI. Plan organizacji prac komisji wyborczych w dniu ponownego głosowania.

Stosownie do zaleceń zawartych na str.6 Wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 1 czerwca 1989 r. - zadania okręgowych i wojewódzkich komisji wyborczych powinny być zrealizowane do 15 czerwca.

Dotyczy w szczególności:

- organizacji prac komisji w dniu ponownego głosowania,
- planu dostarczenia obwodowym komisjom wyborczym kart do ponownego głosowania i formularzy protokołów oraz sposobu ich zabezpieczenia,
- planu przekazania z obwodów głosowania protokołów z wynikami ponownego głosowania w tych obwodach,
- dyżurów osób wchodzących w skład okręgowych i wojewódzkich komisji wyborczych w siedzibach tych komisji,
- systemu łączności między komisjami.

Ponadto okręgowe i wojewódzkie komisje wyborcze powinny omówić zasady ustalania wyników ponownego głosowania i wyników wyborów oraz zasady i tryb przekazywania informacji o przebiegu ponownego głosowania - zgodnie z Wytycznymi PKW z dnia 18 maja 1989 r.

Zwraca się uwagę inspektora PKW na konieczność konfrontowania zapisów w protokołach dot. liczby osób uprawnionych do gło-

sowania wykazywanych przez okręgowe komisje wyborcze oraz Wojewódzką Komisję Wyborczą. Liczba osób uprawnionych do głosowania w województwie (wykazana przez Wojewódzką Komisję Wyborczą) powinna odpowiadać liczbie (sumie liczb) wykazywanych w protokołach przez okręgową (okręgowe) komisje wyborcze.

Inspektor proszony jest o ocenę stopnia przygotowania okręgowych komisji wyborczych, a w przypadku woj. bydgoskiego, leszczyńskiego, łódzkiego, pilskiego, radomskiego i słupskiego i Wojewódzkiej Komisji Wyborczej do przeprowadzenia ponownego głosowania.

Przypomina się, iż przy przekazywaniu protokołów i innych dokumentów wyborczych obowiązuje tryb ustalony przez Państwową Komisję Wyborczą w Wytocznych z dnia 26 maja 1989 r. Nr Wyj. 010/II-3/9/89.

VII. Inne uwagi i spostrzeżenia Inspektora PKW.

— 0 —

Notatkę z wyjazdu (w 2 egzemplarzach) Inspektor PKW proszony jest dostarczyć do Biura Rad Narodów, Kancelarii Rady Państwa, pokój nr 241 w dniu 14 czerwca (środa) do godz. 19⁰⁰, a w indywidualnie uzgodnionych przypadkach najpóźniej w dniu 15 czerwca br. (czwartek) do godz. 10⁰⁰. Telefon 28-06-34 lub 694-16-03.